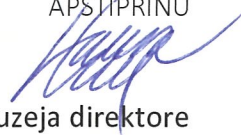

APSTIPRINU

Rundāles pils muzeja direktore

L.Lūse

2026. gada 30. jūnijā

Rundāles pils muzeja
PUBLISKAIS PĀRSKATS
par darbu 2025. gadā

Bauskas novada Rundāles pagastā, 2026

SATURS

1.	PAMATINFORMĀCIJA	3
1.1.	Rundāles pils muzeja juridiskais statuss un struktūra	3
1.2.	Rundāles pils muzeja organizatoriskā struktūra	4
1.3.	Politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga	5
2.	PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES, INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU	7
2.1.	Vadības un organizatoriskā darba prioritātes	7
2.2.	Krājuma politikas galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu	7
2.3.	Pētnieciskā darba politikas galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu	9
2.4.	Zinātniskās restaurācijas darba galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu	10
2.5.	Darbs ar apmeklētājiem	11
2.6.	Muzeja izglītojošās programmas	16
2.7.	Franču dārza un pils ansambļa teritorijas uzturēšana	17
3.	FINANŠU RESURSI UN MUZEJA DARBĪBAS REZULTĀTI	19
3.1.	Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	19
3.2.	Muzeja atbalstītāji	21
3.3.	Muzeja sniegtie publiskie pakalpojumi	23
3.3.1.	Muzeja sniegtie bezmaksas publiskie pakalpojumi:	23
3.3.2.	Muzeja sniegtie maksas publiskie pakalpojumi:	24
3.4.	Novērtējums par stratēģijas ieviešanu	26
3.5.	Pārskats par muzeja vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai	26
4.	PERSONĀLS	27
5.	KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	28
5.1.	Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai	28
5.2.	Komunikācija interneta vidē un sadarbība ar medijiem	29
5.3.	Pasākumi muzeja pieklūstamības sekmēšanai apmeklētājiem un piemērotas vides un pakalpojumu nodrošināšanai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	30
5.4.	Starptautiskā sadarbība un sadarbība ar nevalstisko sektoru	30
6.	NĀKAMĀ GADA PRIORITĀTES	32

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Rundāles pils muzeja juridiskais statuss un struktūra

Pārskata periodā Rundāles pils muzejs (RPM) bija kultūras ministra pārraudzībā esošs valsts muzejs – atvasināta publiska persona, kura vāc, glabā un popularizē materiālus, kas saistīti ar Rundāles pils ansambli un interjeru, Eiropas lietišķi dekoratīvo mākslu no 15. līdz 20. gadsimtam, kā arī atspoguļo Latvijas mākslu vēsturiskā attīstībā no 13. līdz 20. gadsimtam. Tā darbojas saskaņā ar LR Ministru kabineta 18.12.2012. noteikumiem Nr. 915 "Rundāles pils muzeja nolikums".

Rundāles pils muzejs ir komplekss kultūras piemineklis ar vairākām ēkām un dažādu to izmantojumu, franču dārzu, meža parku un iekoptu teritoriju. Muzejs ir Valsts nozīmes kultūras piemineklis, kura apsaimniekošanā ir jāievēro likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību".

Rundāles pils muzeja kopējā ēku un būvju platība ir 14 369 m² (56 ēkas un būves), kopējā zemesgabala platība zem ēkām un pils parkā ir 86,27 ha. Baroka dārzs ar regulāro parku un rožu dārzu aizņem 10 ha lielu platību, medību parks – 32 ha. Muzejam ir ekspozīcija "Kurzemes hercogu kapenes", kas atrodas Jelgavas pilī. 2025. gada 15. maijā Rundāles pils muzejs un VAS "Valsts nekustamie īpašumi" parakstīja sadarbības līgumu, kā rezultātā Mežotnes pils komplekss līdz 2030. gadam nodots Rundāles pils muzeja pārvaldībā.

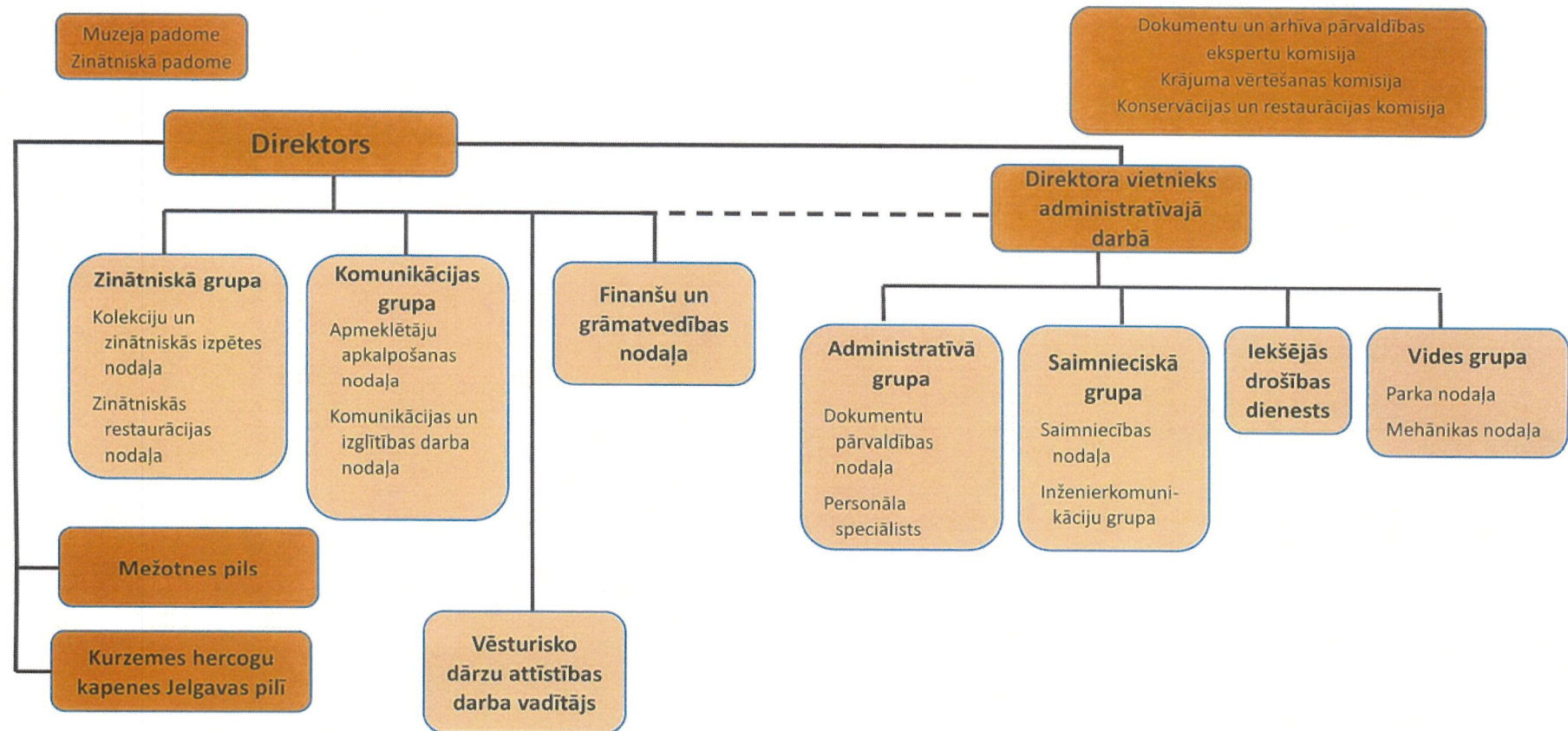
No 2006. gada 5. maija nekustamais īpašums "Rundāles pils muzejs" nodots Finanšu ministrijas valdījumā. 2018. gada 12. decembrī noslēgts līgums starp VAS "Valsts nekustamie īpašumi" un Rundāles pils muzeju par nekustamā īpašuma "Rundāles pils muzejs" un "Rundāles pils stādaudzētava" apsaimniekošanu un lietošanu.

Muzeja darbu vada direktors, ko pēc Latvijas Muzeju padomes atzinuma un Latvijas Republikas Kultūras ministrijas ieteikuma apstiprina Latvijas Republikas Ministru kabinets. Muzeja direktoram ir vietnieks administratīvajā darbā.

Muzeja darba organizācijas kārtību nosaka direktors. Direktoram tieši ir pakļauts direktora vietnieks administratīvajā darbā, Finanšu un grāmatvedības nodaļa, Zinātniskā grupa un Komunikācijas grupa. Direktora vietniekam administratīvajā darbā ir tieši pakļautas: Administratīvā grupa, Saimnieciskā grupa, Iekšējās drošības dienests un Vides grupa. Direktora vietniekam administratīvajā darbā netieši pakļauta Finanšu un grāmatvedības nodaļa, Zinātniskā grupa un Komunikācijas grupa.

Muzejs dibināts 1972. gada 2. janvārī. Rundāles pils muzejs akreditēts līdz 2031. gada 24. oktobrim.

1.2. Rundāles pils muzeja organizatoriskā struktūra

1.3. Politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga

Rundāles pils muzeja misija ir izglītēt sabiedrību par dažādiem arhitektūras, mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas jautājumiem, izveidojot Rundāles pils ansambli par starptautiski nozīmīgu mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas centru, uzturot Latvijas senās mākslas vēstures krātuvi, veidojot Eiropas dekoratīvās mākslas un sakrālās mākslas pastāvīgās ekspozīcijas.

Muzeja darbības virzieni

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Rundāles pils muzejs:

- atjauno un uztur Rundāles pils ansambli kā vienotu 18. gadsimta arhitektūras, monumentāli dekoratīvās mākslas pieminekli, pilnveidojot 18. gadsimta interjeru ekspozīciju un to papildinot ar augstvērtīgiem mākslas darbu oriģināliem;
- kopj un uztur Baltijas lielāko vēsturisko dārzu ar rozāriju;
- veido un uztur Kurzemes hercogu kapeņu ekspozīciju Jelgavas pilī;
- papildina muzeja zinātnisko arhīvu par Latvijas arhitektūras un mākslas pieminekļiem, materiāliem par Latvijas senākā mākslas vēstures perioda arhitektūru, tēlotājmākslu un mākslas amatniecību, Latvijas muižnieku dzimtām un Rundāles pils restaurācijas darba procesiem, nodrošina arhīva un krājuma pieejamību pētniekiem;
- nodrošina pastāvīgo ekspozīciju pieejamību un izstāžu veidošanu, kā arī izglītojošo pasākumu organizēšanu;
- sagatavo informatīvus un zinātniskus izdevumus;
- sniedz konsultācijas un palīdzību restaurācijas u.c. jautājumos citu kultūras pieminekļu apsaimniekotājiem un interesentiem;
- veido informatīvo datubāzi par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam (turpmāk tekstā NMKK);
- izstrādā un īsteno projektus saskaņā ar muzeja darbības mērķi;
- piedalās gan vietēju, gan starptautisku sadarbības projektu īstenošanā;
- nodrošina muzeja pasākumu publicitāti;
- pēta sabiedrības pieprasījumu pēc muzeja pakalpojumiem un analizē muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu;
- apmāca gidus un koordinē gida pakalpojumus;
- nodrošina prakses iespējas dažādu specialitāšu (vēstures, mākslas vēstures, restaurācijas u.c.) studentiem.

Muzeja darbības mērķi

1. Veidot un uzturēt Rundāles pils muzeja krājumu kā nacionālas nozīmes krātuvi, kurā atspoguļota Latvijas un Eiropas senās mākslas attīstība, nodrošinot atbilstošus priekšnosacījumus krājuma saglabāšanai, papildināšanai, attīstībai un pārvaldībai.

2. Sekmēt muzejā uzkrātā mantojuma dokumentēšanu, pētniecību, interpretāciju un komunikāciju, kā arī sniegt metodisku atbalstu ekspozīciju veidošanas, dokumentēšanas, saglabāšanas un pētniecības jautājumos.
3. Lai izglītotu un informētu sabiedrību, pilnvērtīgi izmantojot tradicionālās un attīstot jaunas muzeja komunikācijas formas, nodrošināt apmeklētāju apkalpošanu Rundāles pils muzeja ekspozīcijās un parkā.
4. Lai sekmētu muzeja nepārtrauktu un ilgtspējīgu darbību, plānot un organizēt nepieciešamos resursus un apstākļus, kā arī uzturēt iekārtas un infrastruktūru atbilstošā tehniskā stāvoklī.
5. Uzturēt un veidot Rundāles pils ansambļa teritoriju, rožu dārzu un franču dārzu kā vienotu 18. gadsimta dārzu mākslas pieminekli.

2. PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES, INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU

Muzeja darbs 2025. gadā plānots un tika veikts atbilstoši muzeja vidēja termiņa darbības stratēģijai (2022–2032), aktualitātēm un pieejamajiem resursiem, nosakot konkrētus uzdevumus un prioritātes katrā muzeja darbības jomā. 2025. gada plānotos darbus muzejs ir lielā mērā ir izpildījis.

2.1. Vadības un organizatoriskā darba prioritātes

Pārskata periodā notikušas vairākas būtiskas izmaiņas, kas ietekmējušas muzeja darbību. No 2025. gada 1. janvāra Rundāles pils muzejs no tiešās valsts pārvaldes iestādes ir pārveidots par valsts muzeju – atvasinātu publisku personu.

2025. gada 15. maijā Rundāles pils muzejs un VAS “Valsts nekustamie īpašumi” parakstīja sadarbības līgumu, kā rezultātā Mežotnes pils komplekss līdz 2030. gadam nodots Rundāles pils muzeja pārvaldībā. Mežotnes pils 2025. gada 7. jūnijā tika atvērta apmeklētājiem. Mežotnes pils kompleksa pievienošana Rundāles pils muzejam bija loģisks un stratēģiski pamatots solis, kura priekšnosacījums bija muzeja juridiskā statusa maiņa 2025. gadā. Šī pievienošana stiprina muzeja institucionālo lomu Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanā, paplašina tūrisma un izglītības piedāvājumu un rada iespējas efektīvāk pārvaldīt valsts kultūras mantojuma objektus reģionā.

Vienlaikus tas prasa rūpīgu finanšu plānošanu, papildu kapacitāti un skaidru valsts atbalstu, lai nodrošinātu gan Rundāles, gan Mežotnes pils kompleksu ilgtspējīgu uzturēšanu.

Stratēģisko uzdevumu izpilde pārskata gadā saistīta ar izstāžu darbību, pils ansambļa ēku restaurāciju, pils interjeru konservāciju, parka un meža parka atjaunošanu un uzturēšanu. Prioritāte bija Mežotnes pils kompleksa sakārtošana un atvēršana publiskai apskatei.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 10. decembra noteikumiem Nr. 800, pamatojoties uz Rundāles pils statusa maiņu no valsts tiešās pārvaldes iestādes uz valsts muzeju – atvasinātu publisku personu, 2025. gada 1. janvārī spēku zaudēja Ministru kabineta 2024. gada 9. janvāra noteikumi Nr. 11 “Rundāles pils muzeja publisko maksas pakalpojumu cenrādis”. 2025. gada 2. janvārī stājās spēkā rīkojums Nr. 1.1.-10/1 “Rundāles pils muzeja publisko maksas pakalpojumu cenrādis”.

Pārskata gadā Latvijā saglabājās augsta inflācija, kas sadārdzināja preču un pakalpojumu iegādi, liekot muzejam pārskatīt pieejamos resursus un veicamo darbu prioritātes. Daļa ar pils kompleksa uzturēšanu saistīto darbu tika atlikti līdzekļu trūkuma dēļ, bet kopumā par precēm un pakalpojumiem tika iztērēts lielāks līdzekļu apjoms nekā sākotnēji bija paredzēts budžeta plānā.

2.2. Krājuma politikas galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

Krājuma komplektēšanas darbā 2025. gadā tika izvirzīti divi galvenie prioritārie virzieni – jauniegūtās muzeja filiāles Mežotnes pils tematika un gatavošanās 2026. gadā plānotajai izstādei „Ziedu valdzinājums”.

Mežotnes pils iekļaušana muzeja struktūrā pavērusi jaunas pētniecības iespējas un krājuma komplektēšanas perspektīvas, īpaši saistībā ar vācbaltiešu kultūrvēsturisko mantojumu Latvijas teritorijā, fon Līvenu dzimtas vēsturi, kā arī Mežotnes pili kā nozīmīgu klasicisma arhitektūras un 19. gadsimta sākuma interjera pieminekli.

Lai papildinātu un pilnveidotu ar Mežotnes pili saistīto priekšmetu kopumu, 2025. gadā muzejs iegādājās mākslinieka Alberta Bredova 1855. gadā Rīgā gleznoto darbu „Pēc vētras”. Lai gan mākslinieks plašāku atzinību guvis vēlāk, darbojoties citviet Eiropā, konkrētā glezna tapusi laikā, kad viņš dzīvoja un strādāja Rīgā. Gleznas mākslinieciskā kvalitāte, izmērs un autentiskais noformējums ļaus to veiksmīgi integrēt Mežotnes pils vēsturiskajā interjerā.

Ar Mežotnes pils tematiku un vācbaltiešu dzimtu mantojuma pētniecību saistāms arī nozīmīgs krājuma papildinājums – vācbaltiešu fon Bukshēvdena dzimtas pēcteces Aleksandras Belkusa muzejam nodotais bijušās Baltās muižas, Rīgā, istabas interjers. Mēbeles, visticamāk, arī izgatavotas Rīgā. Šāda mēbeļu grupa ir samērā reta, tādēļ tā būtiski papildina muzeja kolekciju un sniedz jaunas iespējas klasicisma stila izpausmju izpētei Latvijas teritorijā. Savukārt kopā ar mēbelēm muzejam nodotās Bukshēvdena dzimtas relikvijas ļauj padziļināti pētīt konkrētās dzimtas vēsturi un likteņgaitas, vienlaikus sniedzot iespēju plašāk interpretēt vācbaltiešu dzimtu lomu un nozīmi Latvijas kultūrvēsturiskajā mantojumā.

Otrs nozīmīgais krājuma komplektēšanas virziens bija saistīts ar 2026. gadā plānoto izstādi „Ziedu valdzinājums”. Viena no izstādes tēmām paredz pievērsties dzīvu ziedu eksponēšanas tradīcijām interjerā un dažādajiem šim nolūkam radītajiem dekoratīvajiem priekšmetiem. Gatavojoties izstādei, Rundāles pils muzeja kolekcija būtiski papildināta ar līdz šim krājumā nepārstāvētiem ziedu vāžu tiptiem – vāzēm sīpolpuķu izzielināšanai, tulpinārijiem, tā dēvētajiem „puķu meiteņu” groziņiem un citiem ziedu eksponēšanai paredzētiem priekšmetiem. Šie ieguvumi ļaus daudz pilnvērtīgāk atspoguļot ziedu izmantošanas tradīcijas interjerā dažādos vēstures periodos.

Vienlaikus muzejs jau vairākus gadus mērķtiecīgi gatavojas nākotnē iecerētajai bīdermeiera stila izstādei. 2025. gadā muzejam tika piedāvāta iespēja iegādāties ģimenē mantotu portretu, kas spilgti raksturo bīdermeiera laikmeta estētiku. Muzeja krājumā nonāca mākslinieka Johana Konrāda Dornera 1841. gadā gleznotais Virdžīnijas fon Ketleres Ašebergas portrets. Līdz šim par šī darba eksistenci nebija zināms, un tas nav iekļauts arī 19. gadsimta portretu katalogā. Glezna ir nozīmīgs ieguvums vairāku iemeslu dēļ – gan attēlotās personības un mākslinieka nozīmības, gan autentiski atainotā bīdermeiera laikmeta tērpa un noskaņas dēļ, kas padara darbu par vērtīgu laikmeta liecību.

Par vienu no nozīmīgākajiem 2025. gada ieguvumiem uzskatāma arī kolekcionāra un jurista Konstantīna Tihomirņija dzīves laikā veidotās vēsturiskās bibliotēkas iegāde no kolekcionāra mātes 2025. gada nogalē. Kolekciju veido vairāk nekā 3000 grāmatu. Īpaši nozīmīga ir tās daļa, kurā ietilpst oriģināli Kurzemes hercoga Pētera, viņa sievas hercogienes Dorotejas un meitu bibliotēkas eksemplāri. Daudzām grāmatām saglabājušies superekslibri uz sējumu vākiem, īpašnieku ieraksti, ielīmēti ekslibri un citas piederības zīmes, kas nepārprotami apliecina to saistību ar hercoga ģimeni. Vairāk nekā simts grāmatu ir tieši saistītas ar Bīronu dzimtu. Pārējā kolekcijas daļa veidota, balstoties uz pieejamo hercoga Pētera bibliotēkas inventāra sarakstu, tādēļ tās saturs lielā mērā atspoguļo hercoga interešu loku un lasīšanas kultūru. Šī kolekcija kļūs par izcilu papildinājumu Rundāles pils muzeja 18. un 19. gadsimta bibliotēkas krājumam un sniegs plašas pētniecības iespējas nākotnē.

Kopumā 2025. gadā Rundāles pils muzeja krājumā inventarizētas 304 jaunas vienības, neskaitot jauniegūto bibliotēkas kolekciju. Bibliotēkas grāmatas pakāpeniski tiks zinātniski apstrādātas, aprakstītas un inventarizētas, katrai vienībai piešķirot individuālu inventāra numuru.

2.3. Pētnieciskā darba politikas galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

Rundāles pils muzeja pētniecības darbā svarīgākais – nodrošināt pastāvīgo ekspozīciju bagātināšanu un jaunu izstāžu veidošanu, turpināt kolekciju veidošanu un izpēti, publiskot pētījumu rezultātus dažādām auditorijām piemērotās formās, uzturēt muzeja zinātnisko arhīvu, sniegt konsultācijas, attīstīt starptautisko sadarbību. 2025. gadā turpināti apjomīgi pētījumi un sākti jauni, aptverot vairākas nozīmīgas tēmas.

Turpināts pētījums par tēlnieku un stuka meistarū Johanu Mihaelu Grafu, kurš no 1765. līdz 1768. gadam veica Rundāles pils interjeru dekoratīvo apdari un ir strādājis arī citos ievērojamajos arhitektūras objektos Eiropā (*Dr. art. Laura Lūse*).

Gatavojoties apjomīgajai izstādei “Ziedu valdzinājums” veikta izpēte par ziedu vēsturi Kurzemes un Zemgales hercogistē un ziedu drudžiem Eiropā 17.-18.gs. (*Mg.hist. Gundega Plūduma*)

Izstādes “Ziedu valdzinājums” sagatavošanai veikts pētījums par stuka dekoriem Rundāles pilī. (*Mg.art. Dzintra Spradzenko*)

Sagatavots un nolasīts referāts “Kurzemes hercogu kapenes un sarkofāgu restaurācija” konferencē “*Pompa funebris*” (*Dr. art. Laura Lūse*).

Sagatavotas prezentācijas par Rundāles pili “*Rundāles Palace a Baroque gem in the Latvian Countryside*” (*Dr. art. Laura Lūse*) (prezentēta tūrisma seminārā Latvijas vēstniecībā Japānā) un “*The scientific Archive at the Rundāle Palace Museum*” (*Mg.hist. Gundega Plūduma*) (prezentēts starptautiskā seminārā “Teaching with Landscape Architecture archives: State of Art”)

18. gadsimta sadzīves un svētku kultūra

Turpinot tēmu par telpu smaržināšanu un vēsturiskajām aromātisko maisījumu receptēm, ir īstenoti izglītojoši pasākumi dažādām auditorijām un papildināts iecerētais muzeja izdevums par smaržu vāzēm, popurijiem (*Mg.hist. Gundega Plūduma, Mg.art. Dzintra Miķelsone*). Pēc vēsturiskajām receptēm sagatavotie maisījumi aromatizē telpas hercogienes apartamentos, bagātinot apmeklētāju pieredzi muzejā.

Kurzemes hercogu kapenes Jelgavas pilī un memoriālā māksla Latvijā

Kapenes muzeja pārziņā ir kopš 1987. gada. Vairāk nekā 50 gadu laikā kapenēs veikts rūpīgs izpētes, saglabāšanas, restaurācijas un uzturēšanas darbs. Oktobra sākumā UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs tika papildināts ar Rundāles pils muzeja pieteikto nomināciju “Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru un Bīronu dinastiju sarkofāgi (1569–1784)”. Tā iekļauj 18 Kurzemes hercogu kapenēs Jelgavas pilī esošos sarkofāgus, uz kuriem saglabājušies oriģinālie uzraksti un ģerboņi, kas liecina par divām hercogistes valdnieku dinastijām vairāk nekā 200 gadu ilgā laika posmā.

Lai izceltu Kurzemes-Zemgales hercogistes bērnu ceremoniju liecības 16. – 18. gadsimtā un pievērstos ar apbedīšanas tradīcijām saistītām tēmām arī citos vēstures posmos, Rundāles pils muzejs 12. septembrī rīkoja zinātnisko konferenci “*Pompa funebris*”.

Krājuma priekšmetu izpēte

Mērķtiecīgi turpinās nākamo publikāciju sagatavošana grāmatu sērijai "Rundāles pils muzeja kolekcijas": par Latvijas 18.gs. krāsns podiņiem (autore: Lauma Lancmane) un smaržu vāzēm jeb popurijiem (autore: *Mg.art.* Dzintra Miķelsone).

Top manuskripts "100 dārgumu Rundāles pils muzeja kolekcijā" (autoru kolektīvs).

Rundāles pils muzeja kolekciju un zinātniskā arhīva veidošanos un citas nozīmīgas tēmas aptver pētījums par Rundāles pils muzeja veiktajām Latvijas kultūras pieminekļu apzināšanas un izpētes ekspedīcijām 20. gadsimta 60.–80. gados (*Mg. art.*, *Mg. theol.* Anita Bistere) – notika darbs pie izstādes "Durvis uz vēsturi" kataloga veidošanas.

2.4. Zinātniskās restaurācijas darba galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

2025. gadā RPM Zinātniskās restaurācijas nodaļas darbības galvenais virziens bija krājumā uzņemto eksponātu pakāpeniska stāvokļa pārvērtēšana un tiem nepieciešamie konservācijas vai padziļinātas restaurācijas pasākumi. Sevišķa uzmanība pievērsta, tekstila un metāla eksponātu kolekcijām, kā arī no Brīvdabas muzeja pārvestajai Rundāles pils krāsns podiņu izvērtēšanai un apzināšanai. Turpinās sliktā stāvoklī esošā kapeņu materiāla uzskaitē un daudzu, pat ļoti nelielu priekšmetu tīrīšana un konservācija- tie ir kādreiz muzeja ekspedīcijās savāktie mazi tekstiliju un ādas fragmenti no hercogu un citu kapeņu (Skaistkalnes, Zlēku baznīcu u.c.) mirušo personu zārku drapējuma un apbedījumu tērpu paliekām, kā arī metāla priekšmeti no zārkiem un sarkofāgiem (rokturi, dekoratīvās detaļas un epitāfiju plāksnes u. c.). Ļoti lielā apjomā ir Rundāles pils dažādu periodu no jauna atgūtais krāsns podiņu materiāls, un restauratoriem ir izdevies no lauskām kopā apvienot konkrētus krāsns podiņus vai to lielākus fragmentus, tādējādi palielinot krājuma vienību skaitu.

Atsevišķi izdalāma hercogu kapeņu tekstila eksponātu stāvokļa pārvērtēšana pēc to izņemšanas no vitrīnām un veiktā remonta kapeņu telpās. Paralēli turpinājās arī pārējo kapeņu tekstila materiāla izvērtēšana un nepieciešamie konservācijas darbi. Liels darba ieguldījums ir saistīts ar kapeņu metāla eksponātu sakopšanu un konservācijas procesu veikšanu, sevišķi nozīmīga ir Zlēku baznīcas kapeņu materiāla sakopšana. Ilgus gadus šis materiāls nav šķirots, apzināts un tam nav veikti aizsardzības pasākumi. Kopā ar krājuma nodaļas speciālistu iesaisti šis psiholoģiski grūtais darbības virziens ir kļuvis aktīvs un ir cerība, ka tuvāko gadu laikā šis apbedījumu materiāls tiks sakopts.

Regulāri tiek veikta gleznu novērtēšana - pils ekspozīcijās un telpās esošu stāiglezniecības darbu stāvokļa monitorings divas reizes gadā, atsevišķu gleznu un polihromā koka eksponātu restaurācija, gleznu restaurācija pārējām pils ekspozīcijām. Vislielākā vērība šajā periodā tika pievērsta dažādu mākslas darbu zeltīto rāmju restaurācijai, sevišķi liels darba apjoms saistīta ar divu liela formāta jaunieguvumu: E. Pingrē "Grāfiene Doroteja de Taleirāna ar meitu Paulīni" un A.Bredova "Pēc vētras" gleznu ierāmējumiem, kuriem bija izteikti lieli bojājumi un zudumi.

No Latvijas etnogrāfiskā brīvdabas muzeja uz Rundāles pils muzeju tika pārvesti tur glabājušies Rundāles pils krāšņu podiņi, vairāk gan lausku stāvoklī. Kolekciju un zinātniskās izpētes un zinātniskās restaurācijas nodaļas speciālisti ieguldīja daudz pūļu, lai atlasītu lauskas, no kurām varētu nokomplektēt un pēc tam salīmēt veselus vai fragmentāri saglabājušos dažādu pils vēsturisko periodu krāšņu podiņus. Restauratore I.Indrikova uzsākusi arī krājuma porcelāna priekšmetu restaurāciju; sevišķa uzmanība pievērsta ziedu tematikai, kas ir arī 2026. gada izstādes galvenā tēma.

Pavisam 2025.gadā sakopti 275 eksponāti, no tiem 238 veikta konservācija, 37 priekšmeti restaurēti. Ļoti daudziem-kopā ap 500 nelieliem kapeņu tekstila fragmentiem veikti konservācijas pasākumi.

2.5. Darbs ar apmeklētājiem

2025. gadā muzejs turpināja darbu ierastā režīmā, sasniedzot apmeklētāju skaita pieaugumu par 26 %. Neraugoties uz tūrisma nozares darbību bez ierobežojumiem, ārvalstu tūristu plūsmu joprojām ietekmēja ģeopolitiskā situācija Ukrainā un ekonomiskā nenoteiktība, kā rezultātā vēl netika sasniegts 2019. gada apmeklējuma rekordlīmenis.

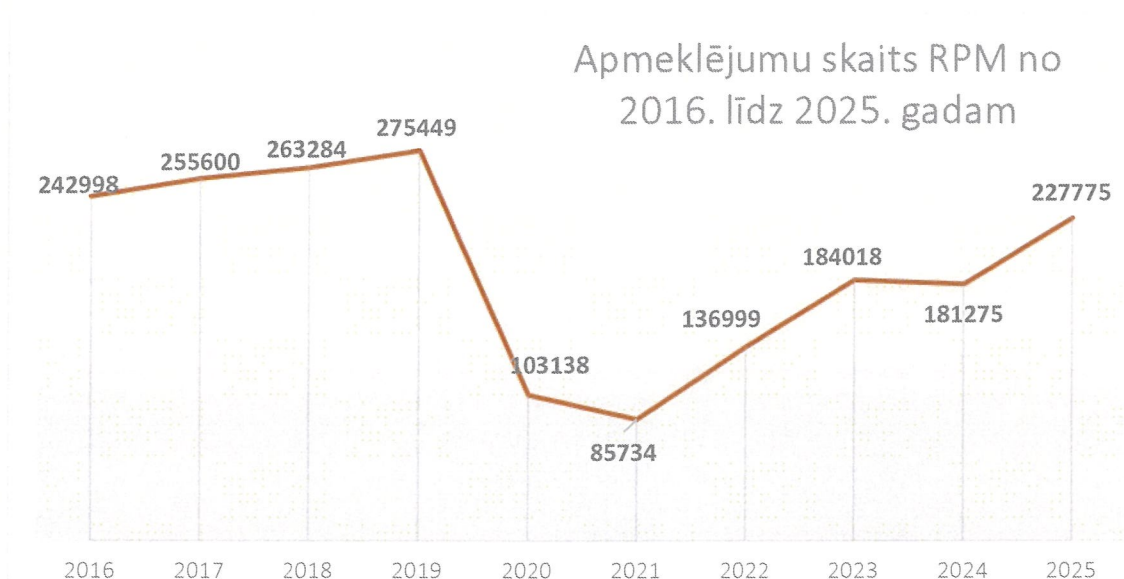
2025. gadā turpinājās darbs pie tūlītējās lietotnes "Digitālais gids" papildināšanas un pilnveidošanas. Tas papildināts ar korejiešu valodu, kā arī notikusi informācijas sistēmu pielāgošana, iekļaujot Mežotnes pils struktūrvienību.

Mežotnes pils darbības pirmais pusgads un gada nogale aizvadīta dinamiskā gaisotnē, organizējot tādus pasākumus kā dāliju izstāde, "Plaukšķeņu darbnīca", adventes vainagu darbnīca un izstāde, pasākums "Klases eglīte", kā arī nodrošinot distanču slēpošanas trases pieejamību.

2025. gadā veiktas vairāku veidu apmeklētāju aptaujas. Kopš 2024. gada jūlija muzeja telpās un ēdināšanas iestādēs ir izvietoti QR kodi ar saiti uz aptauju par digitālo gidu. Līdz 2025. gada nogalei uz aptaujas jautājumiem atbildējuši 77 respondenti. Tūrisma firmām, ar kurām noslēgts sadarbības līgums, tika veikta aptauja par turpmāko sadarbību, īpaši par tūrisma pakalpojumu nodrošināšanu Mežotnes pilī un tās iekļaušanu tūristu grupu maršrutos. Tiek turpināta apmeklētāju rezidences valstu apzināšana iegūstot datus no ekskursiju organizatoru reģistrētajiem vaučeriem un e-bijetēm.

Apmeklējumu statistika

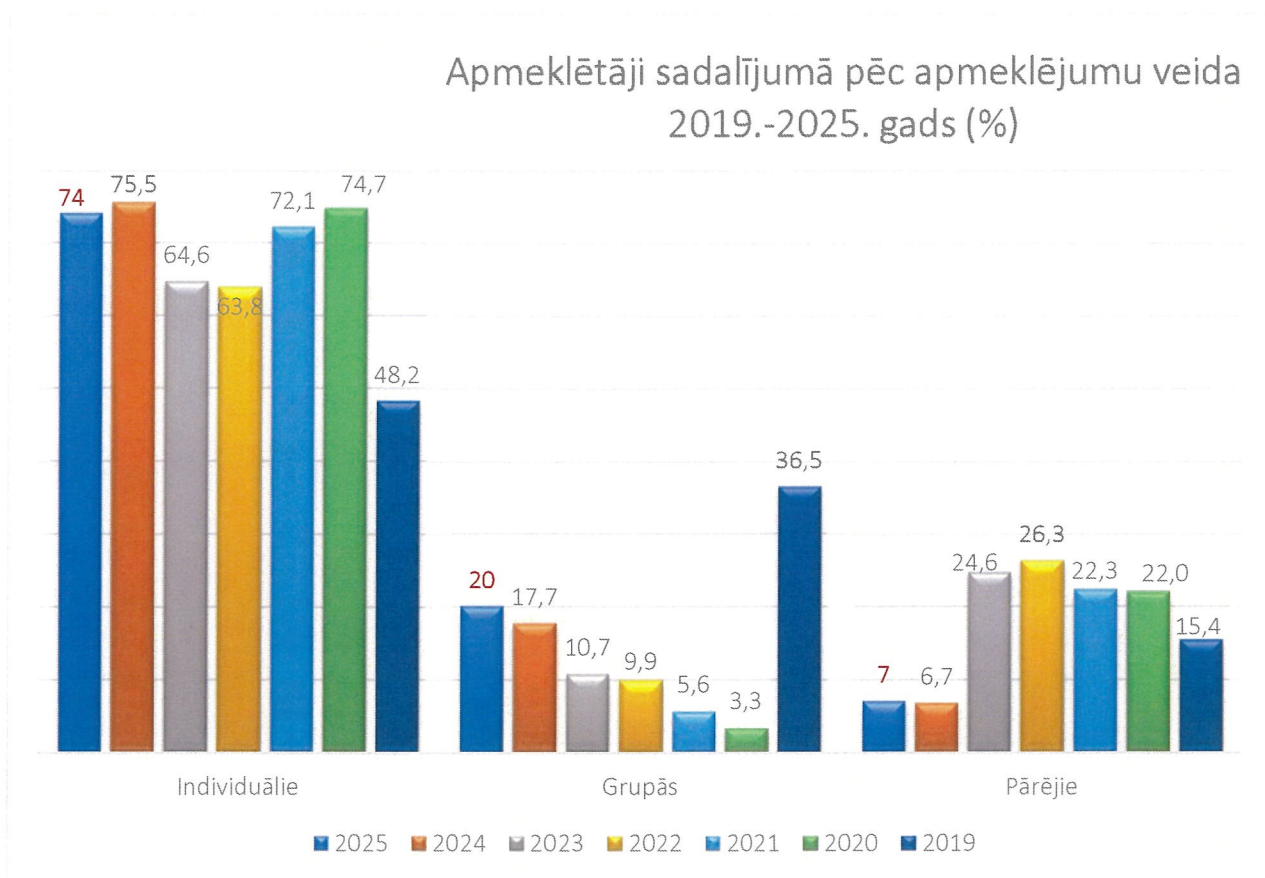
Muzeja apmeklējumu skaits 2019. gadā sasniedza rekordaugstu līmeni – 275 449 apmeklējumus. Pandēmijas ietekmē apmeklētāju skaits strauji samazinājās, 2020. gadā nokrītot līdz 103 138, bet 2021. gadā – līdz 85 734 apmeklējumiem. 2022. gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, apmeklējums pieauga par 60 %, sasniedzot 136 999 apmeklējumus. Pozitīvā tendence turpinājās arī 2023. gadā, kad apmeklējumu skaits palielinājās par 34 % un sasniedza 184 018. 2024. gadā kopējais apmeklējums nedaudz samazinājās – par 1 %, veidojot 181 275 apmeklējumus. Savukārt 2025. gadā apmeklējumu skaits, salīdzinot ar 2024. gadu, pieaudzis par 26 %, sasniedzot **227 775** apmeklējumus.

2025. gada kopējie apmeklējuma statistikas dati ietver Mežotnes pils apmeklējumus. Kopš Mežotnes pils iekļaušanas RPM struktūrā no 7. jūnija kopējais apmeklējuma rādītājs pieaudzis par 3 %. Neiekļaujot Mežotnes pils apmeklējumu, kopējais apmeklējuma pieaugums ir 23 %, jeb 222 133 apmeklējumi.

Salīdzinājums %	
Mēnesis	RPM pamatekspozīcija +Vienotā biļete (muzeja pamatekspozīcija un franču dārzs) + Dienas biļete (muzeja pamatekspozīcija, dekoratīvās mākslas ekspozīcija "No gotikas līdz jūgendstilam" un franču dārzs)
Janvāris	+62
Februāris	+26
Marts	-19
Aprīlis	+30
Maijs	+24
Jūnijs	+21
Jūlijs	+27
Augusts	+32
Septembris	+28
Oktobris	+30
Novembris	-4
Decembris	+8
Kopā:	+25

2025. gadā pamatekspozīcijas apmeklējums kopumā būtiski pieaudzis (+25 %). Straujākais pieaugums novērots janvārī (+62 %) un augustā (+32 %). Savukārt martā fiksēts apmeklējuma samazinājums par 19 %, ko galvenokārt noteica grupu ekskursiju skaita kritums – 2025. gada martā apkalpotas 49 grupas, salīdzinot ar 79 grupām 2024. gada attiecīgajā periodā. Neliels apmeklējuma kritums konstatēts arī novembrī (–4 %)

Lielākā daļa apmeklētāju visu sešu gadu laikā bija individuālie apmeklētāji. 2023. gadā šo kategoriju īpatsvars bija 64,6 %, 2024. gadā palielinājās līdz 75,5 %, savukārt 2025. gadā nedaudz samazinājās līdz 74 %.

Grupu apmeklējumu īpatsvars pakāpeniski pieauga — no 10,7 % 2023. gadā līdz 17,7 % 2024. gadā un 20 % 2025. gadā, norādot uz pastiprinātu organizēto apmeklējumu aktivitāti. Tomēr grupu apmeklējumu īpatsvars 2025. gadā joprojām ir zem 2019. gada līmeņa (36,5 %), jo 2024. gada cenrādī vairs netiek piedāvāta atsevišķa grupu biļete.

Kategorijā “pārējie” (izstāžu apmeklējumi, bezmaksas ieejas, ģimeņu biļetes, pasākumi u.c.) 2025. gadā vērojams neliels pieaugums salīdzinājumā ar 2024. gadu — no 6,7 % līdz 7 %, lai gan kopumā, salīdzinot ar 2023. gadu (24,6 %), šīs kategorijas īpatsvars ir būtiski samazinājies. Tas norāda uz muzeja apmeklējuma koncentrēšanos galvenajās kategorijās — individuālajos un grupu apmeklējumos.

2025. gadā muzeja apmeklējumā dominē individuālie apmeklētāji, bet grupu apmeklējums turpina pieaugt, kamēr pārējo kategoriju īpatsvars saglabājas salīdzinoši neliels.

Ārzemju un Latvijas apmeklētāju īpatsvars

Latvija	27684	30,3 %
Citas valstis	63676	69,7 %
Kopā aptaujāti	91360	100 %

TOP 10 valstis

Statistika iegūta no datiem, ko norādījuši apmeklētāji, iegādājoties biļetes internetā vai ievadījuši ekskursiju organizatori izsniedzot biļetes grupām (vaučeri).

1	Latvija
2	Vācija
3	Spānija
4	Itālija
5	Lietuva
6	Francija
7	Dienvīdkoreja
8	ASV
9	Japāna
10	Grieķija

Bezmaksas apmeklējumi

Kopumā 14 pakalpojumu pozīcijās dati liecina par ievērojamu bezmaksas apmeklējumu pieaugumu par 28% , īpaši profesionālo un sadarbības partneru segmentā (tūroperatori, muzeju darbinieki, ICOM biedri), kas var norādīt uz pastiprinātu nozares interesi un sadarbības aktivitāti 2025. gadā.

2025. gada 18. maijā Muzeju dienas ietvaros ar rīkojumu noteikts bezmaksas franču dārza apmeklējums. Šajā dienā franču dārzu apmeklēja 1 367 apmeklētāji.

2025. gada 18.novembrī atzīmējot Latvijas Republikas proklamēšanas dienu, Rundāles pils pamatekspozīcijas apmeklējums bija bez maksas. Šajā dienā pamatekspozīciju apmeklēja 1 597 apmeklētāji.

Pakalpojums	2025	2024	izmaiņas %
Bezmaksas biļete (Bāreņi, internātskolu, krīzes un psihosociālās rehabilitācijas centru audzēkņi un iemītnieki)	76	98	-22 %
Bezmaksas biļete (Bērni līdz 7 gadiem)	289	289	0 %
Bezmaksas biļete (BJRPMA biedri)	13	7	+86 %
Bezmaksas biļete (Goda kartes īpašnieki, apmeklētāji ar RPM rezolūciju)	2 315	958	+142 %
Bezmaksas biļete (Grupas vadītājs)	2 365	1 743	+36 %
Bezmaksas biļete (ģimenēm ar aprūpē esošu personu ar invaliditāti līdz 24g.)	0	76	-100 %

Bezmaksas biļete (ICOM biedri)	178	100	+78 %
Bezmaksas biļete (Latvijas muzeju darbinieki)	264	164	+61 %
Bezmaksas biļete (Muzejam radniecīgo nozaru izglītības iestādes un citas izglītības iestādes mācību procesa nolūkos)	420	409	+3 %
Bezmaksas biļete (Personas ar invaliditāti un tās pavadošās personas)	4 400	3 350	+31 %
Bezmaksas biļete (Skolēnu grupas pavadošās personas)	265	327	-19 %
Bezmaksas biļete (Žurnālistu informatīvās vizītes)	60	40	+50 %
Bezmaksas biļetes (Tūroperatoru informatīvās vizītes)	95	11	+764 %
Bezmaksas Ukrainas civiliedzīvotājiem	2 586	2 861	-10 %
Kopā	13 326	10 433	+28 %

Telpu nomas pakalpojumi

2025. gadā noslēgti 26 telpu nomas līgumi. Telpas tika nomātas pasākumiem, filmēšanai un laulību reģistrācijām. Kopumā 2025. gadā noslēgts 21 līgums par laulību reģistrāciju. Divas reizes iznomāta pavadu zāle pasākumam pēc kāzu ceremonijas Baltajā zālē. Trīs līgumi noslēgti par telpu nomu filmēšanai komerciāliem mērķiem – viens ar Forma Pro par spēlfilmas “Kremļa burvis” filmēšanu, otrs ar SIA "Cinevilla films" par “Mozart” filmēšanu. Komerciāla videoklipa filmēšana latviešu izcelsmes klasiskās mūzikas komponistam Jēkabam Tutīnam.

Sadarbība ar gidiem

Kopš 2021. gada 1. maija ekskursijas muzejā drīkst vadīt tikai tie gidi, kuri ir izgājuši Rundāles pils muzeja atestācijas procesu un ieguvuši apliecību. No 2024. gada ir atjaunota Rundāles pils muzeja gidu atestācijas kārtība.

Kopš 2011. gada apliecības ir izsniegtas 403 gidiem. 2025.gadā apliecības derīguma termiņu atjaunojuši 8 gidi. 2025. gada ikgadējā gidu informatīvā dienā ZOOM tiešsaistē piedalījās 185 gidi.

2025.gadā gidiem tika izsniegtas vienota stila apliecības, kuras turpmāk nav nepieciešams fiziski atjaunot. Apliecību derīguma termiņš tiek pagarināts informācijas sistēmā “Rundāles pils”.

Ņemot vērā, ka apliecība var tikt nozaudēta, 2025. gada 2. janvāra rīkojums Nr. 1.1-10/1 “Par publisko maksas pakalpojumu cenrādi” tika papildināts ar jaunu pakalpojuma veidu – atkārtota gida apliecības izsniegšana, nosakot maksu 10,00 *euro*.

Sadarbība ar tūrfirmām

Lai atslogotu kasieru darbu, Rundāles pils muzejs meklē risinājumus lielāko klientu apkalpošanā. Kā atsevišķa sadaļa tiek izdalīts organizētais grupu tūrisms. 2025. gadā ekskursiju organizatoru sniegto pakalpojumu skaits tūrisma firmām bija 38 590, kas, salīdzinot ar 2024. gadu (35 869), ir pieaugums par 2 721 jeb 7,6 %. No 31 tūrfirmas, kurām noslēgti līgumi ar muzeju, pakalpojumus izmantoja 29 tūrfirmas.

Visvairāk pakalpojumus 2025. gadā izmantoja *Travel Market Limited*, uz muzeju atvedot par 2721 apmeklētājiem vairāk kā 2024. gadā. 2025. gadā līgumtūrfirmu atvesto grupu skaits palielinājies par 41,3 %.

Statistikas dati liecina, ka tūrfirmu izmantotie pakalpojumi ir būtiski pieauguši – pamatekspozīcijas apmeklējumu skaits 2025.gadā palielinājies par 37 %. Tūrfirmu interese par vienoto biļeti, kas ietver gan pamatekspozīciju, gan Franču dārzu pieaugusi par 45 %. Ekskursiju

skaits, ko iegādājušās tūrfirmas, salīdzinot ar 2024. gadu, palielinājies par 35 %. Savukārt Jelgavas Kurzemes hercogu kapenes joprojām ir mazāk pieprasītas tūrisma firmu vidū. Šajā gadā tikai 4 tūrfirmas izmantoja kapeņu piedāvājumu un kopējais apmeklējums no tūrfirmām ir 128.

2.6. Muzeja izglītojošās programmas

Kopš 2022. gada Rundāles pils muzejs īsteno sociāli mazāk nodrošinātām mērķa grupām veltītus pasākumus, lai veicinātu to līdzdalību kvalitatīvā kultūras dzīvē, iekļaušanos sabiedrībā un mazinātu sociālās atstumtības riskus. "Senioru trešdiena" ir programma, kas jau ieguvusi plašāku rezonansi un ļāvis arī vietējās kopienas pārstāvjus vairāk piesaistīt muzejam. Līdzās 50% atlaidēm biļešu iegādei katra mēneša pirmajā trešdienā, kas tiek piedāvātas visiem senioriem, muzejs ik gadu organizē arī īpašu "Senioru trešdienu" pasākumu ciklu. Cikla ietvaros 2025. gadā notikuši seši pasākumi par tēmām "Popuriji", "Stuka dekorī", "Ziedi Rundāles pils dārzā", "Akmeņi Rundāles pils ainavā" un "Nīderlandiešu flīzes". Kopējais dalībnieku skaits – 145. Programmas īstenošanā tiek piesaistīti dažādu jomu muzeja speciālisti, kuri padziļināti iepazīstina ar savu pētniecības tēmu vai darbības jomu. Katrā pasākuma ir ierobežots dalībnieku skaits un simboliska dalības maksa. Uz pasākumu nepieciešams reģistrēties iepriekš.

Otrs pasākumu cikls ir "Ģimenes pēcpusdiena", kas ir veltīts ģimenēm ar bērniem, piesaistot tā norisi skolēnu brīvlaikiem. Pārskata periodā muzejā notika divi šādi pasākumi: "Atrodi pavasari Rundāles pilī" un "Vēsturiskās spēles". Pasākumos piedalījās ap 423 dalībnieku.

Muzejpedagoģiskās nodarbības skolēnu auditorijai

Rundāles pils muzejs piedāvā trīs muzejpedagoģiskās programmas: 1. – 6. klašu skolēniem "Zosu spēle Rundāles pilī", 6. – 12. klašu skolēniem "Jaunie restauratori", 1. – 5. klašu skolēniem "Seno flīžu pētnieks Rundāles pils muzejā". Visas trīs spēles iekļauj ekskursiju Rundāles pilī un ir iekļautas "Latvijas skolas soma" piedāvājumā. 2025. gadā tās izmantoja 949 skolēnu.

"Zosu spēle Rundāles pilī" veidota, par paraugu izmantojot vēsturisko "Zosu spēli", kas ir viena no senākajām un izplatītākajām galda spēlēm Eiropā. Nodarbības ilgums ir 1 stunda un 40 minūtes. Kopumā piedalījās 367 dalībnieki.

"Jaunie restauratori" iepazīstina ar Rundāles pili un tās vērtībām un veido izpratni par restauratora profesiju un darba procesu. Nodarbības ilgums ir 1 stunda un 40 minūtes. Kopumā piedalījās 394 dalībnieki.

"Seno flīžu pētnieks Rundāles pils muzejā" spēlē skolēni tiek aicināti pētīt Rundāles pils muzejā aplūkojamās 17.–19. gs. nīderlandiešu flīzes un paplašināt zināšanas par tām. Nodarbības ilgums ir 1 stunda un 40 minūtes. Kopējais dalībnieku skaits 188 dalībnieki.

Muzeja iesaiste profesionālās apmācības nodrošināšanā

Muzejs aktīvi iesaistās mācību prakšu nodrošināšanās, sadarbojoties ar Latvijas Universitāti (Vēstures fakultāti) un Latvijas Mākslas akadēmiju (Restaurācijas un Mākslas zinātnes nodaļām), piedāvājot apgūt muzeja darba specifiku Kolekciju un zinātniskās izpētes nodaļā. Zinātniskās restaurācijas nodaļa sadarbojas ar Rīgas Būvniecības koledžu, Zaļenieku komerciālo un amatniecības vidusskolu, piedāvājot studentiem prakses iespējas.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes, Ainavu arhitektūras un plānošanas programmas studentiem ik gadu tiek organizēta mācību vizīte franču dārzā.

2.7. Franču dārza un pils ansambļa teritorijas uzturēšana

Dārza sezona uzsākta atsedzot ap 2060 rožu krūmu. Paralēli rozārija kopšanas darbu veikšanai, nodrošināta arī viengadīgo puķu stādu audzēšana, izaudzējot ap 9000 puķu stādu. Dārzniece Zane Sporāne plānojot viengadīgo puķu stādījumu kompozīciju un krāsu gammu, iedvesmu guvusi no vēsturisko augu sarakstiem un paraugu grāmatām.

Ornamentālo parteru puķu stādījuma joslā augošās sīpolpuķes papildinātas ar 1200 sīkziedu atraitnīšu stādiem. Jūnijā veikta mūžzaļo bukšu stādījumu atjaunošana ornamentālo parteru daļā. Izrakti novārgušie bukši, nomainīta augsne, no jauna iestādīti 200 bukšu stādu.

Lai atvieglotu dārzkopju darbu un pilnvērtīgi varētu veikt citus dārza labiekārtošanas un uzturēšanas darbus, 655 lodveida liepu vainagu formēšanu pavasara beigās veicis uzņēmums SIA "Envitex Latvia", savukārt rudens formēšanu liepu vainagiem veikuši Mehānikas nodaļas darbinieki. 3911 metru garo skābaržu dzīvžogu formēšanu 2 reizes sezonā (jūnijs, oktobris) veikuši SIA "Envitex Latvia" dārznieki.

Lai intensīvākajā dārza kopšanas periodā nodrošinātu pilnvērtīgāku rozārija un puķu stādījumu sakopšanu, stādījumu un seguma kopšanas darbus bosketos veicis uzņēmums SIA "Alejas projekti", nodrošinot pakalpojumu maija un jūnija mēnesī. Katrā reizē noravējot 927 m² kokaugu un puķu stādījumu apdobju, atdurot 2471 metru stādījumu apdobs, kā arī sakopts 5038 m² grantētā seguma.

Dārza sakopšanas darbus katru mēnesi veikuši arī astoņi jaunieši Nodarbinātības valsts aģentūras programmas "Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs" ietvaros. Tā nodrošinot papildu darba spēku dārza sakopšanas darbiem vasaras periodā.

Veikta kanālu attīrīšana no vilkvālēm, niedrēm un citiem augiem, kas veicinājuši kanālu aizaugšanu, apjoms – 1300 tekošie metri, darbu veica SIA "Piekraiste" jūnija mēnesī. Savukārt dīķa izplaušanas darbus veica IK "Dārza varde" divas reizes pārskata periodā (jūnijs, augusts).

Pārskata periodā ieviesti 3 roboti – zāles pļāvēji pils A un R pusē, bosketā "Zem Zelta vāzes". Savukārt zāles pļaušana 32 ha platībā mežaparkā veicis uzņēmums SIA "Alistair".

Kopta un uzturēta ap 1113 oranžērijas augu kolekcija, kā arī ap 381 telpaugu pils telpās un vestibilos. Pārstādīti 15 lielie podaugi (lauri, olendri, apelsīnkoks), pārceļot tos jaunās koka kastēs un svaigā, bagātinātā substrātā. Veikta ikgadējā 22 lielo podaugu pārvietošana pārzīmināšanai pils vestibilos. Izmantots speciāls pacēlājs, kas katru ap 300 kg smago augu uzcēlis līdz pils parādes durvīm, lai atvieglotu darbiniekiem pārvietošanu iekštelpās.

Izveidots jauns stādījumu plānojums peoniju kolekcijai. Veikti peoniju stādījumu atjaunošanas darbi, izrokot esošās peonijas, pilnībā nomainot un ielabojot stādāmās vietas ar labi satrūdējušiem kūtsmēsliem, kompostu un melnzemi. Kolekcija papildināta ar 33 jaunām šķirnēm un atstādītas 45 esošās peoniju šķirnes. Atjaunots zāliens 300 m² apjomā, ieklājot paklāžzālienu, ko veica SIA "Hercs Flora".

Rudens periodā iestādītas ap 26 488 dažādu sīpolpuķu, lai uzturētu stādījumu kolekciju.

Rudens periodā turpināti iesāktie darbi, lai sagatavotu rožu stādāmās vietas. Pilnībā izrakta augsne viena metra dziļumā, iestrādāts drenējošais slānis, satrūdējuši kūtsmēsli un komposts, augsne nomainīta 112 m² platībā. Pārskata periodā iestādītas 53 jaunas rožu šķirnes rozārija R pusē.

Mežotnes pils telpas papildinātas ar 18 liela auguma telpaugiem, kā arī ar mazākiem augiem no Rundāles pils oranžērijas. Sezonas laikā nodrošināta zāles pļaušana Mežotnes pils kompleksa teritorijā, ko veicis SIA "RoKlava" no jūnija līdz oktobrim.

Sezonas laikā Mežotnes pils parkā veikta kļavu sējeņu izzāgēšana, kā arī dekoratīvo krūmu vainagu sakopšana. Ierobežoti Spānijas kailgliemeži, izmantojot speciālas granulas.

Izstrādāts Mežotnes pils Koku inventarizācijas plāns, kas ietver koku sakopšanas uzdevumus, to numerāciju dabā un digitālajā sistēmā. Izstrāde veikta 999 nozīmīgākajiem kokiem Mežotnes pils parka teritorijā. Plānu izstrādājusi arboriste Daiga Strēle (SIA "MS STRELE").

3. FINANŠU RESURSI UN MUZEJA DARBĪBAS REZULTĀTI

3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada (2024) (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā 2025	
			Plāns gadam apstiprināts	Faktiskā izpilde
1.	<i>Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)</i>	3 864 607	4 896 499	4 843 399
1.1.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	2 163 800	2 800 000	2 746 900
1.2.	transferti	56 477	2 090 734	2 090 734
1.3.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem (2024)	1 638 142	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	6 188	5 765	5 765
2.	<i>Izdevumi (kopā)</i>	3 572 353	4 890 734	4 008 790
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	3 168 034	3 760 047	3 490 475
2.1.1.	atlīdzība	2 173 879	2 609 650	2 527 685
2.1.2.	preces un pakalpojumi	944 378	1 150 397	962 790
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociāla rakstura maksājumi un kompensācijas	42 409	0	0
2.1.4.	transferti viena budžeta veida ietvaros un uzturēšanas izdevumu transferti starp budžeta veidiem	7 368	0	0
2.2.	Izdevumi kapitālajiem ieguldījumiem	404 319	1 130 687	518 315

Pārskata gadā budžeta ieņēmumi bija 4 837 634 *euro*, ko veido 56,79 % (2 746 900 *euro*) ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem un 43,21 % (2 090 734 *euro*) – saņemtie transferti. No transferta ieņēmumiem 1 733 431 *euro* saņemti no Kultūras ministrijas. Pēc noslēgtā deleģēšanas līguma saņemtais finansējums bija jāizlieto – Kurzemes hercogu kapeņu patstāvīgās ekspozīcijas rekonstrukcijas projekta 1. kārtai, Nodarbinātības valsts aģentūras programmas “Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs” realizēšanai, kā arī valsts pārvaldes uzdevumu izpildei. Rundāles pils muzeja kā tiešās pārvaldes iestādes nodotie naudas līdzekļi Rundāles pils muzejam atvasinātai publiskai personai 352 970 *euro*. No Valsts Kultūrkapitāla fonda saņemts finansējums konferences "Pompa funebris" 1. daļas lektoru, kas nav Rundāles pils muzeja darbinieki, autoratlīdzībai — 2 250 *euro*. Platību maksājumus no Lauku atbalsta dienesta saņemti 2 083 *euro*. Salīdzinājumā ar 2024. gadu kopējie budžeta ieņēmumi palielinājušies par 979 216 *euro* jeb 25,38 %.

2025. gadā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi sasniedza 2 746 900 *euro*, kas ir 98,10 % no plānotā. Salīdzinājumā ar 2024. gadu pašu ieņēmumi pieauguši par 583 100

euro jeb 27 %. Lielāko daļu pašu ieņēmumus veido ieņēmumi no muzeja apmeklējuma 2 558 091 euro jeb 93 % no kopējiem pašu ieņēmumiem. Salīdzinājumā pret 2024. gadu ieņēmumi no muzeja apmeklējuma pieauguši par 25,6 %. Muzeja ieņēmumu pieaugumu ietekmēja gan stabila apmeklētāju interese par Rundāles pils muzeja rīkotajām izstādēm un pasākumiem, gan apmeklētājiem atvērtā Mežotnes pils.

Pašu ieņēmumu sadalījums pa struktūrvienībām 2025. gadā

Struktūrvienība	Ieņēmumi no biļešu realizācijas, euro	Kopējie pašu ieņēmumi, euro	Daļa no kopējiem pašu ieņēmumiem
Rundāles pils muzejs	2 525 006	2 698 238	98,2 %
Mežotnes pils	25 518	40 917	1,5 %
Kurzemes hercogu kapenes Jelgavā	7 567	7 745	0,3 %
Kopā	2 558 091	2 746 900	100 %

No 2025. gada 2. janvāra, muzejam mainot juridisko statusu, no Kultūras ministrijas saņemtais finansējums tiek uzskaitīts pie transfertu ieņēmumiem.

Pārskata gadā saņemtie ziedojumi un dāvinājumi naudā 5 765 euro apmērā, par 423 euro mazāk salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu. Ziedojumi saņemti gan no fiziskām, gan no juridiskām personām.

Pārskata periodā kopējie izdevumi bija 4 008 790 euro, kas salīdzinājumā ar 2024. gadu palielinājušies par 436 437 euro jeb 12,22%. Šo pieaugumu galvenokārt veidoja atlīdzības pieaugums par 353 806 euro, kapitālo ieguldījumu izdevumi palielinājās par 113 996 euro un izdevumi par precēm un pakalpojumiem palielinājums par 18 412 euro.

2025. gadā subsīdijas, dotācijas un sociāla rakstura maksājumi, kā arī transferti netika veikti, jo pārskata periodā šādu izdevumu nebija.

Nr. p.k.	Izdevumu pozīcija	EKK	Rundāles pils muzejs	Mežotnes pils	Kurzemes hercogu kapenes Jelgava	Kopā
1	<i>Izdevumi kopā</i>		3 834 963	129 233	44 594	4 008 790
2	<i>Uzturēšanas izdevumi kopā</i>		3 359 678	127 603	3 194	3 490 475
3	Atlīdzība	1000	2 460 416	67 269	-	2 527 685
4	Mācību, darba un dienesta komandējumi, darba braucieni (iekšz., ārv.)	2100	18 009	16	35	18 060
5	Pakalpojumi un preces	2200; 2300	848 299	58 260	3 159	909 718
6	Budžeta iestāžu nodokļu, nodevu un sankciju maksājumi (PVN, DRN, NĪN)	2500	32 954	2 058		35 012
7	<i>Kapitālie izdevumi</i>	5000	475 285	1 630	41 400	518 315

Pārskata perioda kopējie izdevumi sadalās šādi: Rundāles pils muzejs – 3 834 963 euro jeb 95,66 % no kopējiem izdevumiem, Mežotnes pils – 129 233 euro jeb 3,2 % un Kurzemes hercogu kapenēm Jelgavā – 44 594 euro jeb 1,11%. Salīdzinot ar pašu ieņēmumiem ir skaidri redzams, ka

Mežotnes pils un Kurzemes hercogu kapeņu izdevumu daļa kopējos izdevumos ir būtiski lielāka nekā to daļa pašu ieņēmumos – šo struktūrvienību izdevumi pilnībā tiek segti no Rundāles pils muzeja ieņēmumiem.

Izdevumi atlīdzībai pārskata periodā palielinājušies par 353 806 euro, ko galvenokārt noteica valstī noteiktā minimālās algas palielinājums un atlīdzības fonda pārskatīšana. No pašu ieņēmumiem atlīdzības fondam novirzīti 151 627 euro, lai nodrošinātu darbinieku atlīdzības tuvināšanos bāzes algas viduspunktam, atvaļinājumu pabalstiem un ārštata darbinieku (uz noteiktu laiku nodarbināto) atalgojumam – iepriekšējos gados atlīdzības fonds no pašu ieņēmumiem netika palielināts. Saistībā ar Mežotnes pils pārņemšanu apsaimniekošanā bija nepieciešams palielināt štata darbinieku skaitu un atlīdzības fondu no pašu ieņēmumiem pārdalot nepieciešamo līdzekļus 180 000 euro. Papildus saņemts finansējums 22 179 euro apmērā Nodarbinātības valsts aģentūras programmas “Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs” ietvaros skolēnu un darba vadītāju atlīdzībām.

Izdevumus par pakalpojumiem un precēm (909 718 euro) veido komunālie maksājumi, sakaru pakalpojumi, sabiedrisko attiecību izdevumi, kā arī transporta, remonta un apdrošināšanas izdevumi, savukārt preces ietver biroja preces, inventāru, darba aizsardzības līdzekļus, degvielu, kā arī materiālus un preces, kas nepieciešami pils, parka un teritorijas kopšanai un uzturēšanai.

Muzejam pieejamais finansējums tiek izlietots muzeja pamatdarbības nodrošināšanai – priekšmetu kolekciju veidošanai un restaurācijai, izstāžu veidošanai, zinātniskām publikācijām, pils ansambļa uzturēšanai, komunikācijai ar sabiedrību, piesaistot apmeklētājus savām aktivitātēm.

3.2. Muzeja atbalstītāji

Rundāles pils muzejs vienmēr augstu ir vērtējis sabiedrības atbalstu un līdzdalību. Gan tad, ja tas tiek sniegts ziedojumu veidā, gan arī tad, ja tiek atvēlēts laiks, lai piedalītos talkās franču dārzā. Regulāri muzeju atbalsta Kurzemes bruņniecības apvienotie Kurzemes fondi, atvēlot līdzekļus gan Kurzemes hercogu un viņu ģimenes locekļu sarkofāgu restaurācijai, gan citu mazāku darbu īstenošanai pēc muzeja ieskatiem. Muzejs mērķtiecīgi strādā, lai piesaistītu finansējumu arī no ārvalstu avotiem, un tādā veidā veicinātu starptautisko atpazīstamību. 2025. gadā Rundāles pils muzejs ir saņēmis atbalstu gan no starptautiskām organizācijām, gan uzņēmumiem, gan arī privātpersonām.

Finansiāli ziedojumi Rundāles pils muzejam (5 765 euro):

- Kurzemes bruņniecības apvienotie Kurzemes fondi ziedoja 4000 € hercogienes trīs bērniņā mirušu Ketleru dinastijas prinču sarkofāgu restaurācijai.
- Latvijas Universitātes studenšu korporācija “Gundega” muzejam ziedoja 600 €
- Papildus 2025. gadā Rundāles pils muzejs anonīmos ziedojumos saņēmis 1 165 €.

Dāvinājumi:

• Rīgas rajona Ādažu pagasta zemnieku saimniecība “Melnalkšņi” muzejam uzdāvināja puķu sīpolus 183 gab. narcises un tulpes 100 gab. 99,00 € vērtībā, tā atbalstot muzeju, lai pavasarī parteros un bosketos agri pavasarī būtu krāšņi ziedi.

• zinātniskā literatūra (grāmatas) saņemtas dāvinājumā no Laumas Lancmanes, Imanta Lancmaņa un Lauras Lūses, kā arī no citiem muzejiem un muzeja darbiniekiem.

- akciju sabiedrības "Swedbank" darbinieki pēc talkas franču dārzā dāvināja kopšanas instrumentus (grābekļus, kapļus u.c. materiālus) parka kopšanai.

- Individuālā komersanta Aivara Baroniņa (dāliju kolekcionārs) dāvinājums - dāliju šķirnes "Rundāle" 24 gumi ar kopējo vērtību 48,00 €.

Rundāles pils franču dārzā 2025. gadā talkās piedalījās šādas organizācijas:

- Studenšu korporācija "Gundegas" (15 personas) piedalījās pavasarī apsalušo rožu krūmu griešanā;
- Bauskas Valsts ģimnāzija skolēni (23 personas) piedalījās lapu grābšanā;
- Pilsrundāles vidusskolas skolēni (10 personas) piedalījās lapu grābšanā, rožu krūmu atlapošanā;
- AS "Swedbank" darbinieku kolektīvi (30 personas) piedalījās noziedējušo puķu, rožu ziedu griešanā;
- AS "SEB bank" darbinieku kolektīvi (15 personas) piedalījās rožu krūmu atlapošanā.

3.3. Muzeja sniegtie publiskie pakalpojumi

3.3.1. Muzeja sniegtie bezmaksas publiskie pakalpojumi:

Rundāles pils muzejā par pamatekspozīcijas, franču dārza un izstāžu apmeklējumiem maksu neiekasē no:

- bērniem līdz septiņu gadu vecumam;
- Ukrainas civiliedzīvotājiem;
- pedagogiem/skolotājiem, kas pavada pirmsskolas vecuma bērnu grupu vai skolēnu grupu (grupā vismaz 10 bērnu vai skolēnu);
- bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, dienas aprūpes centra, krīzes centra un internātskolas audzēkņiem, kā arī bērniem, kas ievietoti sociālās rehabilitācijas centrā (uzrādot statusu apliecinošu dokumentu), un pavadošajām personām (viens pedagogs vai viena persona uz 10 bērniem vai audzēkņiem);
- personām līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, personām ar I un II grupas invaliditāti (uzrādot invaliditātes apliecību) un no vienas personas, kas pavada personu līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti vai personu ar I grupas invaliditāti. Bezmaksas biļeti iespējams noformēt kasē;
- ģimenēm, kuru aprūpē ir bērns ar invaliditāti vai pilngadīga persona, kura nav sasniegusi 24 gadu vecumu un kurai ir noteikta I vai II invaliditātes grupa (uzrādot apliecību "Goda ģimene", dokumentu, kas apliecina personas invaliditāti, un personu apliecinošu dokumentu), tai skaitā individuālajam apmeklējumam. Bezmaksas biļeti iespējams noformēt kasē vai e-biļešu vietnē;
- izglītības iestāžu izglītojamiem un studējošajiem, kas apgūst vai studē restaurāciju, arhitektūru, būvniecību, interjera dizainu, dārzkopību, tūrismu, kultūras vēsturi, vizuālo un lietišķo mākslu, muzeoloģiju, izglītības vai studiju procesa ietvaros (iesniedzot rakstisku izglītības iestādes iesniegumu);
- Latvijas Mākslas akadēmijas pilna laika studentiem (uzrādot atbilstošu augstskolas izziņu);
- Latvijas profesionālās ievirzes mākslas skolu un profesionālās vidējās mākslas izglītības iestāžu izglītojamiem (uzrādot apliecību);
- Latvijas muzeju darbiniekiem (uzrādot apliecību);
- Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju asociācijas biedriem (uzrādot biedra karti);
- Starptautiskās muzeju padomes (ICOM) biedriem un Starptautiskās ievērojamu vietu un pieminekļu padomes (ICOMOS) biedriem (uzrādot biedra karti);
- Rundāles pils muzeja Goda kartes īpašniekiem un vienas pavadošās personas (uzrādot Goda karti un personu apliecinošu dokumentu);
- plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, kas atspoguļo norises muzejā (uzrādot preses karti);
- grupu (ne mazāk par 10 apmeklētājiem) vadītāja (gida);
- maksu par ekskursijas vadīšanas atļauju neiekasē no gidiem, kuri vada ekskursiju plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, kas atspoguļo norises muzejā (uzrādot preses karti), un muzeja popularitāti veicinošu vizīšu organizatoriem (iesniedzot organizācijas pārstāvja iesniegumu);
- muzeja popularitāti veicinošu vizīšu organizatoriem (iesniedzot organizācijas pārstāvja iesniegumu);

- personām, kas piedalās muzeja rīkotā talkā vai muzeja teritorijas sakopšanā (iesniedzot muzeja izsniegtu apliecinājumu par piedalīšanos).

Citi pakalpojumi, kurus apmeklētāji var izmantot bez maksas:

- Tualete - vīriešu, sieviešu un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām pili, staļļu ēkā un pils ansambļa teritorijā.
- Stāvlaukumi autobusiem un vieglajām automašīnām.
- Invalīdu pacēlājs - Izbūvēti invalīdu pacēlāji, lai nodrošinātu pils un staļļu ēkas pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem.
- Garderobe - Pils cokola stāvā ir pieejamas garderoberes.
- Somu glabātuve - Portfeļus, somas, kas pārsniedz izmēru (25*30*14 cm) kā arī mugursomas jāatstāj somu glabātuves slēdzamajos skapīšos cokolstāvā. Skapīša slēdzene atverama ar 1 EUR monētu, kuru apmeklētājs pēc somu glabātuves izmantošanas saņem atpakaļ.
- Krājuma pieejamība - Tiesības bez maksas iepazīties ar muzeja krājuma uzskaites kartotēkām un priekšmetiem RPM noteiktajā kārtībā.
- Uzziņu materiāla pieejamība - Muzeja noteiktajā kārtībā iespēja iepazīties ar kartotēkām, datu bāzēm, rādītājiem, ceļvežiem, palīgliteratūru par pili un tās restaurāciju, par parku, tā atjaunošanu un augu kolekcijām, par rožu šķirņu sarakstiem pils rožu dārzā. Pieejama tūlītējā lietotne "Digitālais gids".
- Izstāžu „Rundāles pils būvvēsture”, „Akmens un metāla kalumi Latvijā”, "Durvju un logu apkalmi Latvijā 18. un 19. gadsimtā” apskate.
- Izstāde "Biljards un citas spēles" - Izstāde apskatāma 1. stāva studiju kabinetā. Izstāde rāda populārākās sabiedrības spēles no visiem laikiem līdz 20. gadsimta sākumam. Izstādes tēma ir parādīt tikai dažas no sabiedrības spēlēm – galda spēles.
- Izstāde „Zaļie stikli” - Izstāde atrodas pie pils vēsturiskās virtuves un ir izvietota četrās vitrīnās. Tā rāda Karinas fon Borbeli (Vācija) dāvināto zaļo stiklu kolekciju, ko viņa savas dzīves laikā savākusi no sadzīves stikla izstrādājumiem.
- Pils virtuve - Pastāvīgā izstāde, papildināta 2018. gadā. Rietumu puses telpā iekārtotā ekspozīcija rāda 18. gadsimta virtuves aprīkojumu, kā arī atsevišķu virtuves priekšmetu kolekcijas.
- Svētās Ģimenes kapela baznīcu mākslas ekspozīcijā - Pastāvīgā ekspozīcija rāda 17. un 18. gadsimta sākuma sakrālās mākslas darbus, starp kuriem centrālo vietu ieņem Zemītes baznīcas altāris – 17. gadsimta 2. ceturksnī darināts manierisma stila kokgriezumu šedevrs.
- Izstāde “Pils vēsturiskais ūdensvads” - Pastāvīgā izstāde pils austrumu korpusa cokolstāvā (ieeja no ārpuses), izstāde apskatāma no maija līdz oktobrim. Izstāde iepazīstina ar pils vēsturisko ūdensvadu, kurš atrasts pils apkārtnē.

3.3.2. Muzeja sniegtie maksas publiskie pakalpojumi:

- Pils pamatekspozīcijas apmeklējums - parādes zāļu komplekss, hercoga parādes un privātie apartamenti, hercogienes apartamenti un ekspozīcija “Baronu Bēru dzimta Kurzemē”.
- Ekspozīcijas „No gotikas līdz jūgendstilam. Eiropas un Latvijas dekoratīvā māksla 15.-20.gs.” apmeklējums - pastāvīgā ekspozīcija ietver piecpadsmit telpas. Izstādē pārstāvēti visi vēsturiskie

stili no 15. gadsimta līdz pirmajam pasaules karam – to attīstības pamatlīnijas Rietumeiropā un izpausmes Latvijā.

- Franču dārza apmeklējums - Rundāles pils parkā ietilpst 10 ha liels baroka stila franču dārzs - ievērojamākais vēsturiskais dārzs Baltijā. Tas pilnībā saglabājis arhitekta Frančesko Bartolomeo Rastrelli 1735./1736.gadā izstrādāto plānojumu.

- Kurzemes hercogu kapeņu apskate. Rundāles pils ekspozīcija Jelgavas pilī - lielākā šāda apbedījumu vieta Latvijā, turklāt viena no nedaudzajām valdnieku dinastiju apbedījumu vietām pasaulē, kas pieejamas apskatei. Tajā atrodas 21 metāla sarkofāgs un 9 koka zārki, kuros no 1569. līdz 1791. gadam apglabāti 24 Ketleru dinastijas un seši Bīronu dinastijas pārstāvji.

- Telpu un teritorijas noma - iespējama muzeja telpu noma dažādiem pasākumiem pēc muzeja darba laika, brīvdienās un svētku dienās.

- Valsis Baltajā zālē - pakalpojums ietver muzikālā pavadījuma nodrošināšanu.

Ar pilnu muzeja piedāvājumu un publisko pakalpojumu cenrādi un aktuālajiem piedāvājumiem var iepazīties muzeja mājas lapā www.rundale.net.

3.4. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu

Pārskata gadā iespēju robežās veikta RPM vidēja termiņa darbības stratēģijas (2022–2032) īstenošana, kā arī muzeja politiku un ikgadējā darba plāna īstenošana pēc atbilstoši izvirzītajām prioritātēm. Būtiskākais stratēģijas īstenošanā pārskata periodā ir muzeja juridiskā statusa maiņa, kas turpmāk ļaus daudz operatīvāk reaģēt uz izmaiņām neskaidros sociālekonomisko apstākļos, kā arī ļaus veidot ilgtermiņa uzkrājumus lielāku kapitālieguldījumu veikšanai.

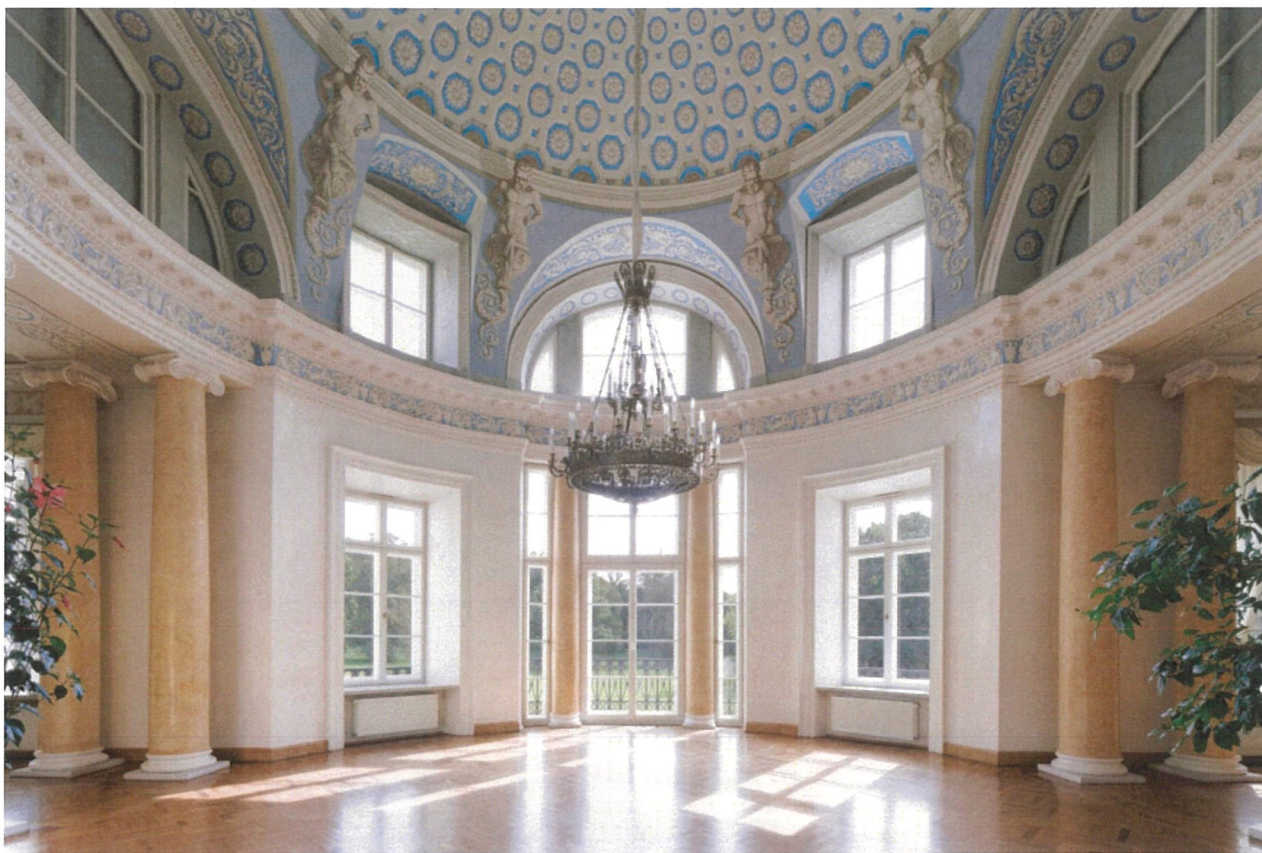
3.5. Pārskats par muzeja vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai

Muzeja darbības elastības palielināšanai 2024. gadā tika īstenota muzeja statusa maiņa, un no 2025. gada 1. janvāra Rundāles pils muzejs no tiešās valsts pārvaldes iestādes ir pārveidots par valsts muzeju – atvasinātu publisku personu.

Pārskata gadā noslēdzās diskusijas par Mežotnes pils kompleksa apsaimniekošanas pārņemšanu un izveidi par Rundāles pils muzeja filiāli. Lēmums par Mežotnes pils kompleksa nodošanu Rundāles pils apsaimniekošanā un lietošanā tika pieņemts 2025. gada 15. maijā, kad Rundāles pils muzejs un VAS "Valsts nekustamie īpašumi" parakstīja sadarbības līgumu.

Stratēģisko uzdevumu izpilde pārskata gadā saistīta ar izstāžu darbību, pils ansambļa ēku restaurāciju, pils interjeru konservāciju, parka un meža parka atjaunošanu un uzturēšanu. Prioritāte bija Mežotnes pils kompleksa sakārtošana un atvēršana publiskai apskatei.

Pēc nepieciešamības aktualizēti spēkā esošie un izstrādāti jauni iekšējie normatīvie akti. Veikta darbinieku ikgadējā novērtēšana. Pārskata periodā īpaša uzmanība tika pievērsta šibrīža un nākotnes drošības jautājumu risināšanai, lai tos nostiprinātu iekšējo normatīvo aktu vidē.

4. PERSONĀLS

Pārskata gadā turpināts attīstīt struktūras modeli, lai ierobežotu cilvēkresursu kapacitātes un finansējuma apstākļos nodrošinātu muzeja profesionālu darbu un muzeja funkciju nodrošināšanu.

Amata vietu skaits muzejā 2025.gadā bija 121 darbinieks. Vidējais nodarbināto skaits 2025.gadā bija 141 darbinieki, jo sezonas laikā (no marta līdz novembrim) papildus ārstatā tiek piesaistīti darbinieki – labiekārtošanas strādnieki, dārzkopes, eksponātu uzraugi, biļešu kontrolieri. Finansējums darbinieku atlīdzībai 2025. gadā sasniedza vidējo bruto darba samaksu mēnesī 1236 EUR apmērā, līdz ar to muzeja darbinieku atalgojums joprojām atpaliek no vidējās darba samaksas valstī (2025. gadā: saskaņā ar CSP datiem: 1815 EUR mēnesī¹).

Darbinieku struktūras analīze vecuma, dzimuma un izglītības rādītāju griezumā rāda, ka Rundāles pils muzejā galvenokārt strādā sievietes (60%), kas ir par 1 % mazāk kā 2024.gadā. Lielākā daļa darbinieku ir vecumā no 31 gadam līdz pensijas vecumam – 80%, kas ir par 3% mazāk kā 2024.gadā.

Regulāri tiek nodrošinātas darbinieku profesionālās izaugsmes iespējas, sniedzot iespējas apmeklēt dažādus profesionālās kvalifikācijas celšanas kursus un seminārus (2025. gadā – 20 muzeja darbinieki apmeklējuši tālākizglītības pasākumus, kas ir par 67% mazāk kā 2024.gadā), darbinieki tiek motivēti turpināt izglītību. 39% muzeja speciālistu un vadītāju ir augstākā izglītība.

¹https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_EMP_DS_DSV/DSV010/table/tableViewLayout1/

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

5.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Lai informētu un izglītotu sabiedrību, notiek muzeja akreditētu gidu vadītas ekskursijas, apmeklētājiem pieejams audiogids un digitālie stendi ar muzeja izstrādātu saturu. Tiek piedāvāti dažādi pasākumi, izstādes, izglītojošas programmas. Muzeja publikācijas dažādām mērķauditorijām regulāri parādās kā tradicionālā, tā digitālā formā.

Ekskursijas un pasākumi muzeja pamatekspozīcijā un pastāvīgajās izstādēs

Rundāles pils muzeja digitālais gids, kas pieejams 10 valodās. 2025. gadā tas papildināts ar anotācijām korejiešu valodā. Gada laikā to izmantoja 31 tūkstotis apmeklētāju, saņemot informāciju par pils telpām un eksponātiem. Izmantojot gidu pakalpojumus, Rundāles pils muzejā novadītas 3696 ekskursijas, kas ir par 28% vairāk kā 2024.gadā.

2025. gadā muzejā apskatāmās mainīgās izstādes

06.07.2024.–28.02.2025. izstāde “Zirgi un zirgošanās Kurzemes-Zemgales hercogistē”. Izstādē iekļautajās sešās telpiskajās stacijās varēja uzzināt dažādus interesantus faktus par stalljiem un ķēvnīcām, to, cik darbinieku strādāja hercoga lielajos stalljos Jelgavā, kādi bija stallji hercogu Ernsta Johana un Pētera laikā, kādas rases zirgi hercogam piederēja, kādas bija zirgu audzēšanas un pavairošanas tradīcijas, kāda loma bija zirgiem dažādās galma ceremonijās un izpriecās. Uz izstādes stendiem atainoti lielformāta attēli atbilstoši apskatītajām tēmām. Izstāde “Zirgi un zirgošanās Kurzemes-Zemgales hercogistē” tika veidota kā ceļojošā izstāde, kas var būt lielisks papildinājums iespaidu un uzziņas ieguvei kādā citā Latvijas muzejā. Izstādes kuratore ir Rundāles pils muzeja direktore *Dr. art.* Laura Lūse, pētniecību un avotu izpēti, kā arī tulkojumus no vācu valodas veica Rundāles pils muzeja vēsturniece Gundega Plūduma, teksta autore – Laura Bitiniece, grafiskais dizains, izstādes dizains un arhitektūra – māksliniece Tatjana Raičiņeca un Rundāles pils muzeja māksliniece Līga Beļakiene, projekta vadītāja – Rundāles pils muzeja Komunikācijas un izglītības darba nodaļas vadītāja Dace Lāže. Izstādes tehnisko risinājumu nodrošinājuši muzeja speciālisti un SIA “Dekorāciju darbnīca”.

6.06.2025.–31.08.2025 Rundāles pils muzeja konferenču centrā bija apskatāma gleznotāja Alekseja Naumova izstāde “Krāsu dārzi: no Živernī līdz Rundālei”.

25.05.2025.–31.08.2025. atzīmējot Rundāles pils 289. gadadienu, muzejā atklāta mākslas zinātnieka, ilggadējā Rundāles pils muzeja direktora un gleznotāja Imanta Lancmaņa personālizstāde “Imants Lancmanis. Gleznas”. Izstāde bija apskatāma muzeja pirmā stāva izstāžu telpās, kā arī otrā stāva pastāvīgajā ekspozīcijā.

28.06.2025., Rundāles pils dārza svētkos, atklāta vienas dienas izstāde “Dejas pilīs un dārzos”.

Izglītojošas un informatīvas publikācijas

Lielu sabiedrības daļu sasniedza muzeja mājaslapa latviešu, angļu un vācu valodā.

Sociālajos tīklos (*Facebook, Instagram, Twitter*) ne tikai informējām par aktuālajiem pasākumiem un pētniecības darba aktualitātēm, bet arī pievērsām uzmanību muzeja krājuma vērtībām – dažādu stilu par kumodēm.

Galda kalendārā 2026. gadam – apskatāmi stuka dekorī no Rundāles pils interjeriem.

Rundāles pils muzejs 2025.gada nogalē laidis klajā jaunu izdevumu – Laumas Lancmanes grāmatu “Senās mežģīnes. 16.–18. gs.”. Katalogs sniedz līdz šim visplašāko pārskatu par Rundāles

pils muzeja mežģiņu kolekciju, atklājot vēl vienu nozīmīgu muzeja krājuma daļu un izgaismojot mežģiņu attīstības ceļu trīs gadsimtu garumā. Grāmata nominēta grāmatu mākslas konkursa “Zelta ābele 2024” balvai kategorijā zinātniskā literatūra.

Rundāles pils muzeja zinātniskais arhīvs – 2025. gadā izpildīti 238 interesentu pieprasījumi, gan atbildot uz lūgumiem elektroniskā formātā, gan strādājot ar apmeklētājiem klātienē.

5.2. Komunikācija interneta vidē un sadarbība ar medijiem

Informācija par Rundāles pils muzeja jaunumiem un aktualitātēm tiek ievietota muzeja mājaslapā, sociālo tīklu kontos un par atsevišķiem jaunumiem ziņojam masu medijiem izsūtīt preses ziņu.

Komunikācija interneta vidē

Rundāles pils muzeja mājaslapa www.rundale.net ir galvenais informācijas avots, kurā tiek atspoguļota informācija par pakalpojumiem, darba laiku un aktualitātēm muzejā. Mājaslapas informācija ir pieejama latviešu, angļu un vācu valodā. Informācijas tulkojums svešvalodās tiek nodrošināts, izvērtējot tā aktualitāti apmeklētājiem no citām valstīm.

2025. gadā muzeja mājaslapu apmeklēja 74 000 interesenti. Informāciju visvairāk skatījuši interesenti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Vācijas un Lielbritānijas. No aktīvāko mājas lapas skatītāju loka ir pazudušas Amerikas Savienotās valstis, bet to vietā nākusi Lielbritānija.

Muzejam ir izveidota lapa vairākās sociālo tīklu vietnēs – *Facebook.com*, *Instagram.com* un *Twitter*, kur regulāri tiek ievietota informācija par jaunumiem muzejā.

Sociālā interneta vietnē *Facebook.com* muzeja lapai ir 18 291 sekotāji (par 13% vairāk kā 2024.gadā). Šajā sociālā tīkla vietnē tiek ievietota visa veida informācija, lai informētu regulāros lapas sekotājus par dažāda veida tēmām – informētu par ikdienišķām norisēm un izmaiņām muzeja darbībā, izglītotu interesentus par dažādām muzejam saistošām tēmām, ievietotu informāciju par pasākumiem muzejā un veidots notikumu kalendārs.

Sociālā tīkla vietnē *Instagram.com* muzeja lapai ir 4 870 sekotāji. Pārskata periodā sekotāju skaits pieaudzis par 15%. Šajā vietnē pamatā tiek ievietota informācija, kura tiek attēlota un vizualizēta ar izteiksmīgiem un uzrunājošiem attēliem un video. Šajā vietnē muzejs regulāri dalās ar apmeklētāju ievietotajām bildēm, kas uzņemtas Rundāles pils muzejā un dārzā, kā arī ar atsauksmēm, kuras publiski tiek ievietotas interneta vietnē.

Pēc šīm aktivitātēm varam secināt, ka viesi muzejā un dārzā vienas sezonas laikā atgriežas atkārtoti un labprāt dalās savos gūtajos iespaidos, atzīmējot muzeja lapu pie saviem ierakstiem.

Sociālā tīkla vietnē *Twitter.com* muzeja lapai ir 2273 sekotāji. Šajā vietnē pamatā dalāmies ar informāciju par muzejiskām tēmām, kuras var īsi un kodolīgi aprakstīt.

Izvietojot informāciju muzeja sociālo tīklu kontos tiek izmantoti visi komunikācijas līdzekļi – tekstuālā informācija, attēli un video materiāli.

Sadarbība ar medijiem

Par nozīmīgiem notikumiem muzejā medijiem tiek izsūtītas preses ziņas ar mērķi, lai informācija par pasākumiem, notikumiem un jaunumiem muzejā nonāk pie plašākas auditorijas. Nereti mediji paši vēršas pie muzeja pārstāvjiem ar tēmu ierosinājumiem un aicinājumiem sniegt sabiedrībai plašāku informāciju par līdz šim mazāk zināmām vai konkrētā brīdī aktuālām tēmām.

Pēc *Latvijas Televīzijas* izrādītas iniciatīvas 2024. gadā tika uzsākta filmas “Rundāles pils franču dārzs četros gadalaikos” uzņemšana. Filmēšana franču dārzā norisinājās visu gadu, lai piefiksētu dārzu dažādās stadijās, visos četros gadalaikos un filmā iekļautu dažādus dārzā veiktos darbus. Filmā tiks iekļautas intervijas ar muzeja direktori, dārzniecēm un dārza atjaunošanas aizsācējiem Imantu un Laumu Lancmaņiem. Filma pie skatītājiem nonāca 2025. gada pavasarī. Filmas režisore – Linda Veinberga.

2025. gadā publiskajā telpā Rundāles pils muzeja direktore Laura Lūse un citu nodaļu vadītāji un speciālisti medijiem snieguši informāciju par nozīmīgiem muzeja darbības notikumiem un aktualitātēm. Tika sniegta informācija par Mežotnes pils pievienošanu Rundāles pils muzejam, lai nodrošinātu, ka pils turpmāk būtu atvērta un pieejama sabiedrībai.

Medijos plaši atspoguļotas dārza tēmas – tulpju un rožu ziedēšanas laiks, pareiza augu mēslošana un kopšana, rožu dārza un Piknika laukuma rekonstrukcijas darbi, kā arī sniegta informācija par pagājušajā gadā izsludināto dārza laistīšanas sistēmas iepirkumu.

Sabiedrība tika iepazīstināta arī ar muzeja nozīmīgākajiem pasākumiem un notikumiem, piemēram, zinātnisko konferenci “Pompa funebris”, grāmatas “Senās mežģīnes. 16.–18. gs.” izdošanu un UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrā iekļauto, Rundāles pils muzeja pieteikto nomināciju “Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru un Bīronu dinastiju sarkofāgi (1569–1784)”. Tāpat medijos stāstīts par Dārza svētkiem un citiem muzeja rīkotajiem pasākumiem.

5.3. Pasākumi muzeja piekļūstamības sekmēšanai apmeklētājiem un piemērotas vides un pakalpojumu nodrošināšanai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām

Samērojot ar infrastruktūras reālajām iespējām, Rundāles pils muzejs cenšas attīstīt pakalpojumus cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, pielāgojot muzeja pakalpojumus cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, cilvēkiem ar redzes traucējumiem, kā arī nodrošinot informācijas, vides un pakalpojumu piekļūstamību cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem (personām ratiņkrēslos).

Ir izveidots stāvlaukums personu ar īpašām vajadzībām transportam pēc iespējas tuvāk pilij. Iespēja atvest personu pie ēkas līdz durvīm ar pielāgotu uzbrauktuvi (pandusu). Ir pieejams pacēlājs nokļūšanai ekspozīcijā, personāla atbalsts.

Pieejami divi ratiņkrēsli (ārtelpām un iekštelpām). Vizuāls materiāls – kā visērtāk nokļūt līdz pilij (FB, mājas lapa, pievieno e-pastiem pēc nepieciešamības).

No personām ar invaliditāti un viņu pavadošo personu apmeklējumu skaita, cilvēku ar kustības traucējumiem pacēlāju 2025. gadā izmantoja par 32% vairāk kā 2024. gadā, arī pieprasījums pēc ratiņkrēsliem palielinājies par 193% kā 2024. gadā.

Pakalpojums	2024. gads	2025. gads	pieaugums %
Apmeklētāju skaits, kuri izmantoja pacēlāju	206	272	+32
Apmeklētāju skaits, kuri izmantoja ratiņkrēsli	45	132	+193

5.4. Starptautiskā sadarbība un sadarbība ar nevalstisko sektoru

Viens no nozīmīgākajiem pavērsieniem Rundāles pils starptautiskajā sadarbībā un atpazīstamības veicināšanā ir iestāšanās Eiropas Karalisko rezidenču asociācijā – organizācijā, kurā

apvienojušās ievērojamākās Eiropas valdnieku rezidences, starp tām arī Versaļas pils pie Parīzes, Sansusī pils Potsdamā un Šēnbrunnas pils Vīnē. Asociācijā ietilpst 32 organizācijas no 14 valstīm, kas kopā pārstāv vairāk nekā 100 valdnieku rezidences. Savā starpā tās sadarbojas dažādos formātos – muzeju direktori tiekas reizi gadā ģenerālajā asamblejā, bet muzeju speciālistiem ir iespēja piedalīties tehniskajās sanāksmēs, kas ik reizi veltītas citai tēmai vai problēmas risināšanai, kā arī pretendēt uz pieredzes apmaiņas mobilitātes grantiem.

Jau kopš 1993. gada, kad tika dibināta “Baltijas jūras piļu un muzeju asociācija”, Rundāles pils muzejs ir tās biedrs. Pārskata periodā muzeja speciālisti piedalījās asociācijas ģenerālajā asamblejā Igaunijā, daloties pieredzē par Rundāles pils atjaunošanas gaitā veidošos krājuma kolekciju.

Rundāles pils muzejs ir Latvijas Muzeju biedrības biedrs un Starptautiskās muzeju padomes (ICOM) Latvijas Nacionālās komitejas biedrs. Muzejs darbojas vairākās ICOM starptautiskajās komitejās (DEMIST – Vēsturisko ēku muzeju komitejā, ICDAD – Dekoratīvās mākslas un dizaina muzeju un kolekciju komitejā). Muzeja direktore ir valdes locekle biedrībā “Laiks kultūrai”, kas pārstāv valsts kultūras organizāciju intereses, un Latvijas Mākslas zinātnieku un kuratoru biedrībā.

Tā kā Rundāles pils ir populārs tūrisma objekts, muzejs ir Zemgales tūrisma asociācijas biedrs. Turpināta sadarbība ar Bauskas TIC, Jelgavas TIC; Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti un Dārzkopības institūtu.

Nemot vērā muzeja pētnieciskās intereses, lai sagatavotu izdevumu par vēsturiskajām lustrām, muzejs ir arī “Eiropas lustru, gaismas un apgaismojuma biedrības un dokumentācijas centra” sadarbības partneris.

Muzejs atbalsta tūrisma pakalpojumu sniedzējus, kuri atrodas Bauskas, Rundāles, Iecavas un Vecumnieku novados, izvietojot informatīvos materiālus.

6. NĀKAMĀ GADA PRIORITĀTES

1. Dārza svētku organizēšana 2026. gada 20. jūnijā, iekļaujoties tēmā “Visi ziedi izziedēja”.
2. Izstādes “Ziedu valdzinājums” (24.05.–30.10.2026) veidošana, aktivitāšu plānošana un uzraudzība.
3. Kurzemes hercogu kapeņu ekspozīcijas pilnveidošana Jelgavas pilī.
4. Pēdējo restaurēto sarkofāgu iesvētīšanas pasākums 2026.gada 3.jūlijā
5. Mežotnes pils darbības attīstīšana.
6. Krājuma un arhīva uzskaites sistēmas uzlabošana un papildināšana.
7. Muzeja pamatekspozīcijas digitālā gida papildināšana izstāžu satura pieejamības uzlabošanai.
8. Pozitīva lēmuma par KM finansējuma piešķiršanu gadījumā grāmatas par Mežotnes pili sagatavošana publicēšanai.
9. Izstādes “Durvis uz vēsturi: Rundāles pils muzeja darbība arhitektūras un mākslas izpētē” kataloga manuskripta rediģēšana, tulkošanas nodrošināšana un maketa sagatavošana (autore A.Bistere).
10. Mākslas priekšmetu iegāde Eiropas valstu izsoļu namos ekspozīcijas papildināšanai ar Kurzemes hercoga Pētera mākslas kolekcijai atbilstošiem mākslas darbiem.
11. Rundāles pils dārza laistīšanas sistēmas izbūves 3. kārtas realizēšana.
12. Nepieciešamo uzlabojumu veikšana pils tehniskā aprīkojuma sistēmās.
13. Rundāles pils Staļļu ēkas Nr.3 energoefektivitātes projekta realizēšanas uzsākšana.
14. Kataloga “100 muzeja dārgumi” aprakstu un attēlu sagatavošana, plānojot publikāciju 2026. gadā par godu Rundāles pils 290. jubilejai